

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Danou Černovskou ve věci

žalobce: **A. M.**, narozený dne -
t. č. na adrese -
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 19. 4. 2017, č. j.: OAM-644/ZA-ZA15-P10-2015

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 19. 4. 2017, č. j.: OAM-644/ZA-ZA15-P10-2015, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2017, č. j.: OAM-644/ZA-ZA15-P10-2015, jímž nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce v žalobě namítal, že by byl ve vlasti uvězněn a bylo by s ním špatně zacházeno, protože je Uzbek, obavy má i s ohledem na vyšetřování etnických nepokojů v Kyrgyzstánu. Opakovaně byl předvolán na policii, taktéž si žalobce všimá osudu A. A., ochránce lidských práv, s nímž se seznámil roku 2009 a během událostí mu pomáhal uklidňovat situaci v Kyrgyzské republice. Dva roky po nepokojích mezi Kyrgyzy a

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

Uzбеки z roku 2010 byl vyšetřován. Kvůli uzbecké národnosti byl roku 2011 napaden s dosud trvajícími následky. Žalobcova manželka je členkou politické strany Atažurt, spolupracovala s politikem S. Ž., který je vězněn; kvůli jejímu členství ve straně k nim v červnu 2015 vnikli do domu neznámí lidé a kromě odcizení věcí zanechali v domě varování.

3. Žalobci hrozí vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Za spolupráci s A. mu hrozí pronásledování; přitom A. byl odsouzen na doživotí ve zmanipulovaném procesu, kdy byl on i jeho právníci fyzicky napadáni policisty a bylo jim vyhrožováno smrtí. Etnické Uzбеки postihují nerovné tresty. Kyrgyzstán má politické vězně, útočí na opozici, dochází k mučení a vykonstruovaným procesům, ve vězení bývají neúnosné podmínky. Přestože právní řád zakazuje ponižující zacházení, policie zneužívá moc a k nepřijatelnému zacházení dochází i ve vězeních; subjekty monitorující mučení nejsou nezávislé. Ve vězení není dost lékařské péče, potravin, léků a tepla. Dochází k svévolným zatýkáním a upírání práva na spravedlivý proces. S A. nebyl veden spravedlivý proces, došlo mj. k jeho mučení. Žalobce spolupracoval s A. dlouhodobě a snahou o lepší vztahy mezi Kyrgyzy a Uzbecky projevil své politické přesvědčení; pronásledování mu hrozí kvůli politickému přesvědčení i národnosti, a to ze strany policie, na demonstraci byl zabit policejní velitel a správní orgány trpí zkorumpovaností, proto od nich nemůže očekávat pomoc; mučení není efektivně vyšetřováno.
4. Žalovaný nezjistil dostatečně skutečný stav věci, nevzal v potaz žalobcovo přesvědčení, nechť k návratu do vlasti ani uzbeckou národnost; žalovaný se zpronevěřil zásadě volného hodnocení důkazů, když upřednostnil údaje vyznívající pro žalobce negativně. Kvůli uzbecké národnosti žalobci hrozí diskriminace, dostaví-li se na předvolání k policii, s vysokou pravděpodobností jej zatknou, obviní z extremismu a uvězní.
5. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.
6. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Napadené rozhodnutí netrpí nezákonností, v řízení byl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, žalovaný přihlédl ke všem okolnostem sděleným žalobcem, opatřil si vyhovující podklady a vše řádně odůvodnil. Obsah žalobních námitek už žalobce uvedl v azylovém řízení a žalovaný k němu shromáždil dostatečné informace. Žalobce neprojevoval politické přesvědčení, za své aktivity navíc nebyl postižen. Již roku 2012 byl policií předvolán k výslechu, k němuž se dostavil, a po poskytnutí výpovědi byl propuštěn. Přitom A. byl zatčen již během nepokojů roku 2010 a k jeho propuštění nikdy nedošlo. V letech 2013 až 2015 neměl žalobce problémy se svým vycestováním. Zbití žalobce roku 2011 ze strany soukromých osob mělo majetkový motiv, rovněž v nemocnici byl přijat k ošetření. Pouhé ústrky z důvodu národnosti nejsou azylově relevantní. Žalobce nebyl konkrétní ani ve svých námitkách stran vážné újmy; ze shromážděných údajů nelze vyvodit hrozbu ponižujícího zacházení. Státní orgány se vůči žalobci chovaly vždy standardně. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.
7. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“).

8. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) SŘS.
9. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce, občan Kyrgyzstánu, podal dne 23. 7. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Uvedl, že je uzbecké národnosti a ateistou bez vyznání, nikdy nebyl členem žádné politické strany ani organizace; je ženatý, jeho rodiče zemřeli, současně s ním žádají o mezinárodní ochranu manželka a dvě nezletilé děti. Následkem bití jej bolí kolena, měl by brát nějaké léky, trpí též ledvinovými kameny. Vojenskou službu nikdy nevykonával, dostal povolávací rozkaz, ale nakonec jej neodvedli. Má středoškolské vzdělání a odborné předpoklady k povolání řidiče, pracoval jako řidič a elektrosvářeč a elektrikář. Nikdy proti němu nebylo vedeno trestní stíhání. Vlast opustil dne 11. 7. 2015, v roce 2010 došlo k velkému konfliktu mezi Uzbeky a Kyrgyzy, Uzbeky od té doby pronásledují, měl problémy s lidmi i úřady, s A. se pokoušel zastavit národ, aby nebojoval s Kyrgyzy. Dne 13. 6. 2010 proběhl v B.-K. střet mezi Kyrgyzy a Uzbeky, byl zabit velitel policie a další členové policie byli těžce zraněni; během střetu byl jinde. Roku 2012 jej zavolali na policii a obviňovali jej z účasti na událostech, od té doby začal mít s policií potíže. Vyhlásili po něm pátrání, musel se skrývat; A. odsoudili na doživotí a nyní sedí ve vězení, ač je nevinný. Roku 2011 jej zastavily soukromé osoby z řad Kyrgyzů, nadávali a vyhrožovali mu kvůli národnosti, zbili jej a ukradli mu naftu; v nemocnici jej neléčili, jelikož je Uzbek, manželka ho pak odvezla do nemocnice v B. O mezinárodní ochranu žádá, protože je po něm ve vlasti vyhlášeno pátrání, chce ochránit život sebe i dětí, nejvíce se bojí o děti, potíže se táhnou již od 90. let a ještě dlouho neskončí. V ČR je poprvé a o udělení mezinárodní ochrany v minulosti nikdy nežádal. Od odjezdu z Kyrgyzstánu neopustil území členských států EU. V případě návratu do vlasti se obává uvěznění, stane se mu totéž co A.. Žádá o mezinárodní ochranu, jelikož jej pronásledují a na základě národnostní nesnášenlivosti vůči němu vykonstruovali trestní stíhání.
10. Během pohovoru vedeného dne 24. 7. 2015 žalobce dále uvedl, že ve vlasti žil v K. okrese; s A. A. se seznámil roku 2009 na jihu země při jedné akci, A. jej inspiroval a stal se jeho vzorem. V červnu 2010 došlo k velkému střetu mezi Kyrgyzy a Uzbeky na jihu země, dne 10. 6. 2010 šlo o střety ve městech O. a D., 13. 6. byl při dalších násilnostech zabit policista a několik dalších jich bylo zraněno, z incidentu obviňují Uzbeky včetně žalobce. Během nepokojů v červnu 2010 se spolu s A. a skupinou asi 60 lidí snažil přesvědčovat obyvatele, aby se neúčastnili nepokojů. Při střetech ve dnech 10. a 11. 6. 2010 zahynulo mnoho Uzbeků, a proto se dne 13. 6. chystali pomstít, což se jim s A. snažil rozmluvit. Za konflikt byli odsouzeni hlavně Uzbekové, na rozdíl od Kyrgyzů, kteří bývají zadrženi, ale následně je propustí. Roku 2012 byl vyšetřován policií, byl obviňován z účasti na událostech ze dne 13. 6. 2010, následně jej policie pustila. Za měsíc mu opět začala chodit předvolání, ale na policii už nešel a začal se ukrývat, a to dílem ve vlasti, dílem v zahraničí (Kazachstán, Tádžikistán). V lednu 2015 po něm vyhlásili pátrání. Báł se, aby jej policie z něčeho neobvinila. S policií má špatné zkušenosti, několikrát jej legitimovali a za propuštění vždy žádali peníze. O vyhlášení pátrání po něm jej informovala manželka. Důvod následných předvolání nezná. Neví, proč po něm vyhlásili pátrání, ale nejspíš jej chtějí obvinít z událostí ze dne 13.6.2010, na Uzbeky policie vždycky přichystá nějaké obvinění, ostatně policisté mu vykonstruovaným obviněním dříve vyhrožovali. Před rokem 2012 problémy s policií neměl. Pokud by chtěli jen informace či svědeckou výpověď, nevyhlásili by po něm pátrání. O vyhlášeném pátrání řekli jeho manželce v březnu 2015, prý je hledán kvůli červnovým událostem, policie hledá ještě asi 50 Uzbeků.

Nevládní organizace z celého světa chtějí vědět, proč byli z událostí obviněni jen Uzbekové a nikdo z Kyrgyzů.

11. Ze správního spisu bylo dále zjištěno, že žalobcova manželka G. M. podala dne 23. 7. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR a dne 24. 7. 2015 s ní byl veden pohovor. Ve vztahu k žalobci uvedla, že její manžel je Uzbek, tlačí na něj celá společnost i úřady, po událostech roku 2010 je stále diskriminován, když jede automobilem, vždy jej zastaví dopravní policie a chce po něm peníze. Dětem raději nechali zapsat kyrgyzskou národnost. Po roce 2010 vykonstruovali proti manželovi trestní řízení kvůli červnovým událostem roku 2010; prý také útočil na Kyrgyzy a bil je. Celá společnost je prosycena diskriminací vůči Uzbekům, rodina žalobce to silně pociťovala, chování a jednání lidí se vždy značně změnilo, a to i u lékařů či ve škole. Dcery raději dali jiné příjmení, aby neměla uzbecké. Zvláště po červnových událostech roku 2010 je začali obtěžovat sousedé, v souvislosti se svou národností slýchali urážky. Proti žalobci je nyní vyhlášeno pátrání, jde o vykonstruovaný případ. Během konfliktů se A. snažil obě strany uklidňovat. Při událostech roku 2010 prováděl žalobce na jihu podobnou činnost jako A., snažil se lidi nabádat ke klidu. A. byl odsouzen za podněcování národnostní nenávisti. Dne 13. 6. 2010 došlo k ozbrojenému střetu mezi Kyrgyzy a Uzbeky, z účasti na této události žalobce obvinili, a to rovněž z podněcování národnostní nenávisti. Celý případ se začal prošetřovat, ale manželovi přišlo předvolání až roku 2012, proti nařčení se hájil, následně mu začala chodit další předvolání. Roku 2011 manžela zastavili Kyrgyzové a chtěli po něm naftu, tu jim nedal, tak jej zbili, až měl zlomeninu pánve, a nechali jej v bezvědomí ležet. Kvůli žalobcově národnosti měla problémy v zaměstnání, stále jí dávali najevo, že má manžela Uzbeka. Žalobce se od roku 2012 skrýval, žil u známých a kamarádů, když bylo teplo, pobýval i v lese a na horách. Tlak ze strany policie může být větší, protože se blíží parlamentní volby, jež se konají na podzim.
12. Dne 28. 3. 2017 se žalobce seznámil s podklady rozhodnutí. Doložil dokumenty týkající se A. A. a tvrdil, že je vystaven pronásledování ze strany úřadů a policie, protože patřil do okruhu jeho nejbližších; k odpovědnosti bývá poháněno neúměrně mnoho etnických Uzbeků, ač násilí se stejně tak dopouští Kyrgyzové. U. Ch., národností Uzbek, byl zbit policií a na následky zranění zemřel v srpnu 2011, čtyři podezřelí příslušníci policie byli soudem zproštěni viny. Následně nechtěl uvést nové informace či skutečnosti ani se vyjádřit k obsahu či zdrojům informací a způsobu jejich využití.
13. Dále soud přistoupil k vlastnímu posouzení žalobních námitek.
14. Žalobce vypověděl, že je uzbecké národnosti a od konfliktu mezi Uzbeky a Kyrgyzy roku 2010 je ve vlasti pronásledován společností i úřady. V červnu roku 2010 spolupracoval spolu s asi dalšími 60 lidmi s ochráncem práv Uzbekem A. A., snažil se na jihu země přemlouvat obyvatele, aby se neúčastnili nepokojů; přitom A. byl v souvislosti s červnovými událostmi odsouzen ve vykonstruovaném procesu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na doživotí. Sam žalobce byl roku 2012 předvolán na policii a obviňován z podílu na červnových událostech. Od té doby začal mít s policií potíže, opakovaně jej předvolávali, ale žalobce ze strachu před stíháním předvolání nerespektoval a začal se skrývat, následně po něm bylo vyhlášeno pátrání.
15. Informace Human Rights Watch z 12. 1. 2017 zpravila o ústavních změnách, díky nimž došlo roku 2016 k posílení exekutivní moci vůči soudnictví a parlamentu. Během násilností v červnu roku 2010 na jihu země bylo mnoho Uzbeků svévolně zatčeno, bylo

s nimi špatně zacházeno a docházelo k jejich mučení. Uzbekové tvoří v Kyrgyzstánu největší etnickou menšinu, přesto je jejich zastoupení v parlamentu neúměrně slabé. Vláda přiznává problémy ohledně mučení, beztrestnost pachatelů je běžná, obvinění z mučení jsou málokdy vyšetřována, případně vyšetřování je opožděné a neefektivní. Kyrgyzstán nezaručuje v zákonech ani praxi zákaz mučení. Občanská společnost čelila verbálním útokům, zastrašování a osočování, a to i ze strany státních představitelů např. prezidenta Atambajeva.

16. Z Informace Odboru azylové a migrační politiky o A. A. ze dne 23. 2. 2017 plyne, že se jedná o kyrgyzského Uzbeka, občanského a lidsko-právního aktivistu, který působil zejména na jihu země. V rámci občanského aktivismu byl mimořádně činný a založil též nevládní organizaci V. Ode dne 10. 6. 2010 do dne 14. 6. 2010 probíhaly násilné nepokoje mezi Kyrgyzy a Uzbeky. A. během nepokojů monitoroval situaci a snažil se ji uklidnit. Dne 15. 6. byl zatčen a obviněn z organizování masových nepokojů, iniciace etnické nenávisti i podílu na vraždě policisty ze dne 13. 6. Během vazby byl A. podroben třídnímu bití s odpíráním lékařské a právní pomoci; podle okresního státního zástupce však mučení vystaven nebyl. V důsledku červnových událostí bylo zahájeno až 3 500 trestních řízení. V září 2010 byl s A. veden proces a spolu s dalšími čtyřmi osobami byl odsouzen k odnětí svobody na doživotí okresním soudem, trest potvrdil regionální a roku 2011 i nejvyšší soud; vyšetřování ohledně mučení skončila roku 2013 s negativním závěrem. Kvůli ignorování důkazů a porušení lidských práv čelil soudní proces mezinárodní kritice, celý případ označil za vykonstruovaný i tehdejší kyrgyzský ombudsman. Případem se následně zabýval Výbor OSN pro lidská práva, který na jaře 2016 inicioval nové projednání případu. Novému projednání vyhověl v létě 2016 nejvyšší soud, ale A. nepustil. Regionální soud doživotní trest v lednu 2017 potvrdil, což bylo kritizováno organizací Amnesty International i Vysokým komisařem OSN pro lidská práva.
17. Podle Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 13. 4. 2016 představuje nejzávažnější problémy ohledně lidských práv mj. porušování základní procesní ochrany u soudů všech stupňů, svévolná zatýkání a mučení policisty i systematické a policií řízené vydírání etnických skupinových menšin. Zaměstnanci bezpečnostních složek zůstávali beztrestní, bezpečnostní složky smí jednat svévolně a vláda není schopna ani ochotna pohnat k odpovědnosti osoby porušující lidská práva. Vládní úředníci rozsáhle přiznávají mučení, avšak jen velmi málo případů se vyšetřuje. Novináři a lidsko-právní organizace informovali o mučení policií, stížnosti na mučení nevedou k odsouzení pachatelů; dle nevládních organizací Úřad generálního státního zastupitelství řádně nevyšetřuje stížnosti na mučení, státní zástupci jsou úzce propojeni s policií a soudy mezi důkazy pravidelně zahrnovaly přiznání údajně získaná mučením. Vyšetřovatelé stížnosti proti mučení odkládají, až nejsou vidět znaky fyzického násilí, někteří vězni vzali stížnost na mučení zpět, jelikož byli zastrašováni policií. Podmínky ve věznicích někdy ohrožovaly život kvůli nedostatku jídla, léků, tepla, podprůměrné lékařské péče i špatného zacházení. Zvláště přelidněna byla vazební zařízení, podmínky a špatné zacházení zde byly horší než ve věznicích. O bezpečnost ve vězeních se starají pevně zakořeněné vězeňské gangy, přístup k základním potřebám zahrnoval interakci mezi těmito gangy a vězeňskými činiteli. Po násilnostech mezi etniky v roce 2010 značně vzrostla míra svévolných zatčení a věznění. Přestože 69 % obětí událostí z roku 2010 bylo etnických Uzbeků, bylo v této souvislosti 71 % zatčených a 73 % odsouzených osob také etnických Uzbeků. Mnoho odsouzených Kyrgyzů dostalo pokuty, podmíněčné a další lehké tresty, většina etnických

Uzbeků byla odsouzena k dlouholetým trestům odnětí svobody. Někteří etničtí Uzbekové zůstávali ve vězení kvůli podezření, že znali jiné podezřelý nebo s nimi byli spjatí. Zadržení musí hradit úplatky, aby je propustili. Svévolná zatýkání v souvislosti s událostmi roku 2010 již skončila. Policisté byli zapojeni do rozšířeného svévolného zatýkání, porušování práv vězňů a vydírání. Etnické menšiny byly v bezpečnostních složkách zastoupeny nedostatečně. Stále běžné bylo zadržení bez příkazu k zatčení. Obviněný má právo se radit s právním zástupcem ihned po zatčení či vzetí do vazby, v praxi se mnohdy první setkání konalo až při hlavním líčení. Výsledky soudních líčení bývaly v některých případech určeny předem, na soudce byl činěn nátlak či byli zkorumpováni. Všudypřítomné bylo porušování práva na spravedlivý proces včetně mučení, vynucených doznání, odmítání přístupu k právnímu zástupci a odsouzení při absenci řádného důkazu či při existenci vyvíňujícího důkazu. Obžalovaní a jejich obhájci čelili výhrůžkám a násilnostem. Obžalovaní z řad etnických menšin odsouzení za zločiny v roce 2010 v politizovaných procesech dostali v převážné většině trest odnětí svobody na doživotí. V J. bylo 97 % osob odsouzených k trestu odnětí svobody v souvislosti s násilnostmi roku 2010 etnickými Uzbeky; 25 osob zde dostalo trest odnětí svobody na doživotí, všichni byli etnickými Uzbeky. Případy pěti obžalovaných z událostí v roce 2010 budou pokračovat na konci roku. V přípravném řízení se sbíraly jen usvědčující důkazy, v případě jejich nedostatku soudy vracely řízení do fáze vyšetřování, avšak podezřelí zůstávali zadržení. Proti opakovanému stíhání není ochrany. Povolení navštěvovat klienta nebylo právním zástupcům vždy vydáváno; někteří právní zástupci určení státem byli spolčeni se státními zástupci a své klienty řádně nehájili. Soudy straně obhajoby často upíraly práva při dokazování. Líčení s etnickými Uzbeky souzenými v souvislosti s nepokoji roku 2010 postrádala atributy práva na spravedlivý proces, docházelo k vynucování přiznání, mučení, odmítání přístupu k právnímu zástupci, vyhrožování a násilnostem vůči obžalovaným i obhájcům, a to i v soudní síni, soudci byli zastrašováni, u některých odsouzení absentoval usvědčující důkaz či byl přítomen důkaz vyvíňující. Soudy odsuzovaly etnické Uzbeky za politicky motivované žaloby spjaté s násilím. Novináři čelili zastrašování, a to zejména u sdělovacích prostředků v uzbečtině.

18. Informace organizace Freedom House ze dne 11. 3. 2016 uvádí, že během roku 2015 nacionalistické skupiny a samozvaní strážci zákona zintenzivnili zastrašování menšinových populací. Skupiny etnických menšin čelí dalším formám politické marginalizace, několik stran bylo během kampaně v září 2015 kritizováno za tvorbu materiálů v uzbečtině. V rámci násilí na jihu země v červnu 2010 jsou zdokumentovány případy zapojení vlády či tichého schvalování násilí vůči etnickým Uzbekům v této oblasti s účelem vyhrodit politickou a ekonomickou rovnováhu na stranu kyrgyzské elity. Po násilnostech roku 2010 byla zrušena hlavní uzbecká televize a rádio, zastoupení uzbeckých sdělovacích prostředků je omezené a zaměstnanci zbylých médií jsou nadále pronásledováni. Pracovníci na ochranu lidských práv podporující uzbecké oběti násilí čelí vyhrožování, zastrašování a fyzickým útokům. Soudnictví není nezávislé, dominuje mu výkonná moc; během zatýkání a výslechů dochází k mučení. Etnické menšiny jsou diskriminovány v ekonomických, bezpečnostních a jiných otázkách. Etnické násilnosti roku 2010 ovlivnily majetková práva na jihu země a mnoho podniků vlastněných převážně etnickými Uzbeky bylo zničeno a zabaveno.
19. Co se týče důvodných obav z pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, netýká se s největší pravděpodobností všech občanů uzbecké národnosti, byť pouze z informací obsažených ve správním ani toto nevyplývá zcela jednoznačně.

Uzbekové čelí v kyrgyzské vlasti mnoha diskriminacím. Zejména u sdělovacích prostředků v uzbečtině čelili novináři zastrasování, roku 2015 zintenzivnili nacionalistické skupiny a samozvaní strážci zákona zastrasování menšinových populací, etnické menšiny čelí politické marginalizaci, do násilí vůči Uzbekům v červnu 2010 se zapojila vláda, příp. jej tiše schvalovala, hlavní uzbecká televize i rádio byly zrušeny a zaměstnanci zbylých uzbeckých médií jsou pronásledováni, lidsko-právní pracovníci podporující uzbecké oběti čelí atakům, etnické menšiny jsou diskriminovány v ekonomické, bezpečnostní i jiné oblasti, mnoho podniků na jihu země vlastněných dříve Uzbeky bylo zničeno či zabaveno.

20. Přitom dle judikatury Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) mohou představovat pronásledování i série ústrků ve svém souhrnu, v rozsudku ze dne 14. 6. 2012, č. j.: 6 Azs 4/2012 – 67, NSS uvedl: *„Jak vyplývá z výše uvedeného, stěžovatel v dané době čelil celé sérii ústrků, které ve světle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 61, publikovaného pod č. 1066/2007 Sb. NSS, samy o sobě sice nedosahovaly dostatečné intenzity či systematickosti, aby je bylo možné považovat za psychický nátlak, avšak správní orgány ani krajský soud se ve svých rozhodnutích nezabývaly tím, zda tyto útoky, nedosahují požadované intenzity společně, tedy ve svém souhrnu, a zda se tedy v případě stěžovatele a) nejedná o tzv. pronásledování na kumulativním základě.“*
21. V individuálním žalobcově případě k výše uvedenému přistupuje obava z trestního stíhání. Ve vlasti byl předvolán na policii, kde jej obviňovali z podpory etnického konfliktu. Následně byl propuštěn, avšak zanedlouho byl opět předvoláván, poté se již na policii nedostavil a rozhodl se skrývat; poté po něm bylo vyhlášeno pátrání. Je sice možné, že byl předvolán jako svědek, stejně tak mu ale může hrozit trestní stíhání. V případě trestního řízení nemůže počítat s řádným prošetřením věci a s případným spravedlivým procesem. Ze strany policie dochází k svévolným zatýkáním, mučení, stran etnických menšin přistupuje policie k systematickému vydírání. Vláda není schopna ani ochotna pohnat k odpovědnosti osoby porušující lidská práva. Situace ve vazebních věznicích je kritická, možnosti přežití v těchto zařízeních nejisté. Zadržení bez příkazu k zatčení bylo běžné. V řízení před soudem docházelo k rozsáhlým porušením práva na obhajobu, mučení, doznání byla vynucována, obžalovaní často neměli přístup k právnímu zástupci a hodnocení důkazů trpělo svévolí soudů. Ani při vrácení věci do fáze vyšetřování nebyli obvinění propuštěni ze zadržení.
22. Nadto může žalobci hrozit trestní stíhání konkrétně v souvislosti s událostmi z června roku 2010. Tato trestní represe dopadla zvláště tíživě na etnické Uzbeky. Přestože 69 % obětí červnových událostí byli etničtí Uzbekové, 73 % odsouzených tvořila právě tato skupina. Mnoho odsouzených Kyrgyzů dostalo pokuty, podmíněné a jiné lehké tresty, zatímco mnoho Uzbeků obdrželo dlouholeté tresty odnětí svobody. Uzbekové zůstávají ve vězení, jelikož znali jiné podezřelé. V J. bylo z odsouzených k trestu odnětí svobody v souvislosti s událostmi z roku 2010 97 % etnických Uzbeků, kterým byl často uložen doživotní trest. Žalobce se přitom snažil spolu s A. a dalšími asi 60 lidmi přesvědčovat v červnu 2010 obyvatele, aby se konfliktu neúčastnili. A. a spolu s ním čtyři další osoby byli odsouzeni k trestu odnětí svobody na doživotí. Počet 60 osob je již relativně individualizován ve srovnání např. s řadovým účastníkem několikasícových demonstrací.
23. K otázce diskriminace Uzbeků ze strany společnosti neobsahuje správní spis dostatečné informace. Stejně tak shromážděné podklady mlčí k možnosti Uzbeků domoci se vnitrostátní ochrany před soukromými osobami, např. nacionalistickými skupinami, byť předmětné zprávy spíše hovoří o nemožnosti takové ochrany. Část Zprávy

Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 13. 4. 2016, která tyto údaje měla obsahovat, zůstala nepřeložena.

24. Žalobcovu výpověď je nutno považovat v současné důkazní situaci za srozumitelnou, navíc podpořenou ve všech podstatných rysech shodnou výpovědí jeho manželky.
25. Ke konstatování důvodných obav není nezbytné, aby riziko pronásledování přesahovalo 50 %, naopak postačí pravděpodobnost hluboko pod tímto procentem. Žalobce patří mezi etnické Uzbeky, kteří čelí celé řadě ústrků, zvláště v rámci policejního vyšetřování a při soudním procesu. Přitom žalobce byl opakovaně předvoláván na policii a bylo po něm dokonce vyhlášeno pátrání. Policie jej obviňovala z účasti na nepokojích, v souvislosti s nimiž řada etnických Uzbeků čelila mimořádně tvrdým a ve vztahu ke Kyrgyzům hrubě nespravedlivým represím. Žalobce patřil spolu s 60 lidmi ke skupině lidsko-právního aktivisty A., jež se snažila v červnu 2010 nepokoje uklidňovat. Na základě dosavadních informací nelze dostatečně tvrdit, zda by žalobce ve vlasti pociťoval důvodné obavy z pronásledování, leccos by tomu však nasvědčovalo.
26. Pokud jde o skutečné nebezpečí vážné újmy, z dosud shromážděných podkladů mu vše nasvědčuje, a to ve vztahu k důvodu dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalobcova tvrzení jsou přijatelná i v tomto ohledu, opět je podporuje shodná výpověď jeho manželky. Žalobce byl kyrgyzskou policií vyslýchán v souvislosti s událostmi z června 2010, kterých se účastnil a spolu s desítkami lidí spolupracoval s občanským aktivistou A. Policisté jej obviňovali z podněcování etnického konfliktu a účasti na násilí. Sice jej propustili, ale posléze mu začala chodit předvolání, žalobce na ně nereagoval a počal se ukrývat, nakonec po něm bylo vyhlášeno pátrání.
27. Dle shromážděných podkladů by žalobci mohlo ve vlasti hrozit mučení či jiné nelidské nebo ponižující zacházení. Problémy s mučením přiznává samotná vláda, která však není schopna ani ochotna tento problém efektivně řešit, pachatelé těchto činů zůstávají beztrestní. Nadto policie přistupuje svévolně k zatýkáním, zadržení bez příkazu k zatčení je běžné. Úřad generálního státního zastupitelství stížnosti na mučení nevyšetřuje, navíc státní zástupci jsou propojeni s policií; soudy připouštěly důkazy patrně získané mučením. Ve vazebních věznicích panují nelidské podmínky, jež dostatečně nezaručují ani nejzákladnější životní potřeby.
28. K povaze skutečného nebezpečí vážné újmy se vyslovil NSS v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j.: 2 Azs 71/2006 – 82: „Ve vztahu ke hrozbě nelidského a ponižujícího zacházení podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod by pak muselo být splněno, že stěžovateli hrozí „reálné nebezpečí“ takového zacházení. „Reálným nebezpečím“ (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.“
29. Výpověď žalobce spolu se shromážděnými podklady právě takovému nebezpečí nasvědčují. Žalobce patří k diskriminované skupině etnických Uzbeků, policejní složky jsou prosyceny svévolí a beztrestně mučí podezřelé. Žalobce byl přitom konkrétně obviňován, a to v souvislosti s událostmi, které chápala státní moc velmi citlivě a v souvislosti s nimi sáhla k rozsáhlým policejním a soudním represím etnických Uzbeků; žalobce byl opakovaně předvoláván a následně po něm bylo vyhlášeno pátrání. Žalobce

patřil ke skupině desítek lidí, jež spolupracovala s aktivistou A., který byl v nespravedlivém procesu odsouzen spolu s dalšími čtyřmi osobami k trestu doživotního odnětí svobody.

30. Ve věci kyrgyzských Uzbeků rozhodoval i Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“), např. *Khamrakulov proti Rusku*, č. 68894/13, rozsudek ze dne 16. dubna 2015 či *Mamadaliyev proti Rusku*, č. 5614/13, rozsudek ze dne 24. července 2014. V rozsudku ze dne 22. října 2015 ve věci č. 15590/14 – *Turgunov proti Rusku* ESLP shledal porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“); stěžovatel byl kyrgyzský Uzbek, který měl být vydán do vlasti k trestnímu stíhání v souvislosti s červnovými událostmi roku 2010. ESLP měl na základě svých zjištění za prokázané, že kyrgyzští Uzbekové ve vlasti ve velké míře čelí mučení a špatnému zacházení ze strany příslušníků státních orgánů, přitom původci takového zacházení za něj nejsou postihováni; pro konstatování porušení čl. 3 Úmluvy byla pro ESLP dostatečná již stěžovatelova příslušnost k této zranitelné skupině, proto nevyžadoval prokázání dalších individuálních okolností, jež by odůvodňovaly obavy ze špatného zacházení. V případě žalobce nešlo o vyhovění žádosti o jeho vydání, avšak žalobce poskytl v azylovém řízení plausibilní tvrzení o svém trestním stíhání. Okolnost žalobcova trestního stíhání, ba ani sdělení, že by po něm jistě nevyhlásili pátrání, pokud by chtěli jen jeho svědeckou výpověď (s. 3 Protokolu k pohovoru ze dne 24. 7. 2015), nebyly žalovaným vyvráceny.
31. K poměrům etnických Uzbeků v Kyrgyzstánu se implicitně vyslovil i NSS, který v usnesení ze dne 30. 8. 2016, č. j.: 4 Azs 142/2016 – 41, primárně posuzoval poměry rodinných příslušníků etnických Uzbeků v Kyrgyzstánu, ale konstatoval též diskriminaci samotných etnických Uzbeků, zejm. v souvislosti s událostmi z roku 2010.
32. Uvedené závěry nevyvrací ani některé konkrétní skutečnosti, jež obsahuje správní spis. Okolnost, že žalobce neměl problém při vycestování z vlasti, může být v souhrnu dalších údajů důležitou indicií, avšak sama o sobě nemůže rozptýlit důvodnost žalobcových obav, jež mají opodstatnění ve zprávách o zemi původu, které shromáždil žalovaný. Krom toho okolnosti žalobcova vycestování byly v pohovoru ze dne 24. 7. 2015 zjišťovány jen letmo. K žalobcovu vycestování též došlo ještě před obnovou procesu s A., jemuž byl po obnově procesu v lednu roku 2017 potvrzen nepodmíněný trest odnětí svobody na doživotí, a to v souvislosti s červnovými událostmi roku 2010, z podílu na nichž byl policií obviňován i žalobce.
33. Důvodné obavy z pronásledování či skutečné nebezpečí vážné újmy nemůže vyvrátit ani stručné konstatování o skončení svévolných zatýkání v souvislosti s událostmi v roce 2010 (Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 13. 4. 2016). Toto tvrzení není žádným způsobem rozvedeno, přitom z ostatních podkladů plyne vážnost situace etnických Uzbeků v Kyrgyzstánu i výrazně diskriminační chování k této menšině ze strany státních orgánů včetně represivních složek. Z konstatování není zřejmé, proč již k dalšímu zatýkání nedochází (možná byly již všechny dosažitelné osoby zatčeny) a zda nejsou ohroženy ani osoby, po nichž bylo vyhlášeno pátrání. Krom toho předmětná zpráva již nemohla zhodnotit, zda a nakolik mělo na tuto skutečnost vliv obnovení procesu s A. A., jenž probíhal od října 2016 do ledna 2017.
34. Informaci o vyhlášení pátrání po žalobci považuje soud za věrohodnou. Opakované nedostavení se na předvolání logicky může mít tento následek. Pokud se mocenským orgánům Kyrgyzstánu nepodařilo zajistit žalobcovu přítomnost méně intervenčními

způsoby, je zcela přirozené, pokusily-li se o efektivnější, ale zároveň více donucující opatření.

35. Relevantní závěry nelze činit ani z nepostižení majetku žalobcovy rodiny. Majetek nepatřil pouze žalobci, ale i jeho ženě kyrgyzské národnosti, přitom dle výše uvedeného rozhodnutí NSS (č. j.: 4Azs 142/2016 – 41) občanům kyrgyzského etnika za normálních okolností nehrozí ve vlasti represe ani tehdy, jsou-li sezdány s Uzbekem. Navíc, podle Informace Human Rights Watch ze dne 12. 1. 2017 nebyl nakonec zkonfiskován dům ani A., ačkoliv byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na doživotí.
36. Žalobce též není možné podezřívát z podání účelové žádosti. Do ČR přicestoval dne 11. 7. 2015 a o mezinárodní ochranu požádal již dne 18. 7. 2015, přičemž v ČR je poprvé a nikdy dříve o mezinárodní ochranu nežádal.
37. Naopak událost, kdy byl žalobce oloupen a vážně zraněn, sama o sobě nesvědčí pro důvody relevantní dle zákona o azylu. Motiv skupiny lupičů byl jednoznačně kriminální a jeho bytostný charakter nezměnily ani nadávky z důvodu národnosti, jež byly směřovány na žalobce. Následně byl žalobce přijat do nemocnice, z níž byl poté vyzvednut svou manželkou a převezen do soukromého zařízení. V nemocnici nebyla provedena některá vyšetření, avšak nikoliv kvůli žalobcově národnosti, ale z důvodu nedostatečného materiálního zabezpečení zařízení a nefunkčnosti některých technických prostředků.
38. Politická činnost jeho manželky se žalobce netýká, sám ve straně politicky angažován nebyl. Tato okolnost bezprostředně nesouvisí s důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobci.
39. Celkově lze uzavřít, že žalovanému se v napadeném rozhodnutí nepodařilo vyvrátit žalobcova tvrzení a shromážděné podklady nebyly řádně vyhodnoceny. Skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech a zároveň vyžaduje zásadní doplnění. Žalobce uvedl plausibilní tvrzení o svých obavách v zemi původu, protože je etnický Uzbek, bylo po něm vyhlášeno pátrání a orgány státní moci nedodržují v trestním řízení základní lidsko-právní standardy; o diskriminaci Uzbeků a porušování základních práv ze strany policie dostatečně svědčí údaje ve správním spisu. Nic ve správním spisu naopak nevyvrací, že žalobce by byl ve vlasti trestně stíhán v souvislosti s událostmi z června 2010, kdy spolupracoval mj. s A. A. a dalšími cca 60 lidmi. Pokud jde o nezbytnost doplnění podkladů, není zřejmé, jak k etnickým Uzbekům přistupuje většinová kyrgyzská společnost, mj. i nacionalistické skupiny a samozvaní strážci zákona, o kterých hovoří Zpráva organizace Freedom House ze dne 11.3.2016, zda kvůli tomu hrozí Uzbekům vážné ohrožení a zda může žalobce ve vlasti před těmito soukromými osobami nalézt ochranu u orgánů veřejné moci.
40. Ze všech výše uvedených důvodů soud na základě ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) SŘS žalobou napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
41. V novém rozhodnutí žalovaný dostatečně doplní podklady, zejm. ohledně diskriminace etnických Uzbeků ze strany kyrgyzské společnosti a možnosti nalezení ochrany před touto diskriminací u státních orgánů. Mimo jiných zpráv si žalovaný zajistí aktuální poznatky o situaci v Kyrgyzstánu od Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva a Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Poté komplexně posoudí důvody pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, a to mj. ve světle judikátu NSS (č. j.: 6 Azs 4/2012 – 67) a žalobcovy individuální situace (trestní stíhání,

účast na červnových událostech roku 2010 atd.). Pokud by se žalovaný na základě shromážděných informací rozhodl neudělit žalobci azyl, důkladně posoudí skutečné nebezpečí vážné újmy (zejm. ve vztahu k ustanovení 14a odst. 1, odst. 2 písm. b) zákona o azylu); nezpochybnil-li žalovaný v takovém případě zcela zásadním způsobem žalobcova tvrzení či dosud shromážděné podklady a ani neprokáže podstatnou změnu situace v zemi původu, udělí žalobci doplňkovou ochranu ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1, odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Podle ustanovení § 78 odst. 5 SŘS je žalovaný tímto právním názorem Městského soudu v Praze vázán.

42. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 SŘS. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů ode dne jeho doručení při splnění podmínek § 103 odst. 1 SŘS kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 SŘS.

Kasační stížnost směřující jen proti výrokům o nákladech řízení je nepřípustná.

Praha 18. dubna 2018

Mgr. Dana Černovská v.r.
samosoudkyně